

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

• V R T E C •

1930

5

1931

VSEBINA k 5. številki: Janko Samec: Hoja v zimi — Ksaver Meško: Božična noč — Venceslav: Pastirček pri jaselcah (Pesmi) — Venceslav: Otroci s črne ceste — Iz Slomškove šolske risanke (Pesem) — Olga Scheinpflugova-Jožef Gruden: Pravljica o radovednem angelčku — D. D.: Božič v gozdu — Ivan Karintijofil: Od Pliberka do Brda — Pouk in zabava.

Zagonetke v 4. številki so prav rešili v s e: Turk Srdan, Lončina Josip, Haclar Albin, Šimenc Ivan, Repanšek Marijan, Gosar Josip, Kostelic Ivan, Cerkvenik Rudolf, Sili Ervin, Lavrenčič Dušan, Moravc Dušan, Justin Franc, Korene Anton, Zalar Božo, Avanzo Leon, Baznik Albin, Vrhovc Stanko, Gebert Stanko, Podgoršek Marijan, Ljubljana; Jelenec Helena, Novo mesto; d v e: Povh Dušan, Novo mesto; Oblak Valentin, Tržič; Vodopivec Antonija, Begunje; Millonig Hilda, Guštanj; Mihelčič Frančiška, Metulje pri Rakeku; Koš Anton, Vojnik; Grundner Fanči, Maribor; Kuhar Lenčka, Ahačič Cirilka, Levstek Milena, Rudolf Francka, Šušteršič Jelka in Mera, Klobučar Mimi, Jelovčan Mara, Poljanec Tončka, Demšar Mici, Potočnik Minka, Šinkovec Cirilka, Udovč Tončka, Debeljak Milka, Šnajder Mar., Kalan Rezika, Devetak Jelka, Simončič Tonči, Adamič Anica, Golob Minka, Gortnar Marica, Šifrer Martinka, Triller Nežika, Pleničar Lenčka, Langerholc Minka, Hvastja Danica, Gregorič Maruška, Vukušič Nada, Rozman Ivanka, Bešter Milica, Krivec Marija, Erbežnik Marija, Žontar Katra, Škofja Loka; Barbič Jože, Miha, Ivo, Novo mesto; e n o: Pernuš Leopoldina, Bled; Schaffer Matilda, Ljubljana; Sedej Marija, Sebenje; Podrepšek Zofka, Maribor; Žnidaršič Julka, Trbovlje-Loke; Opara Jože, Peskar Anton, Trebnje; Škofic Stanko (2), Novo mesto.

Izžrebana je bila Jelenec Helena.

(Opomba: Ker je imel list iziti še pred božičnimi prazniki, so se mogle rešitve sprejemati le do 3. decembra.)

Samo 1 Din stane knjižica »Sprehod po Ljubljani« pri upravi »Vrtca«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 80. — Priloži naročilu v pismu znamko za 1 Din!

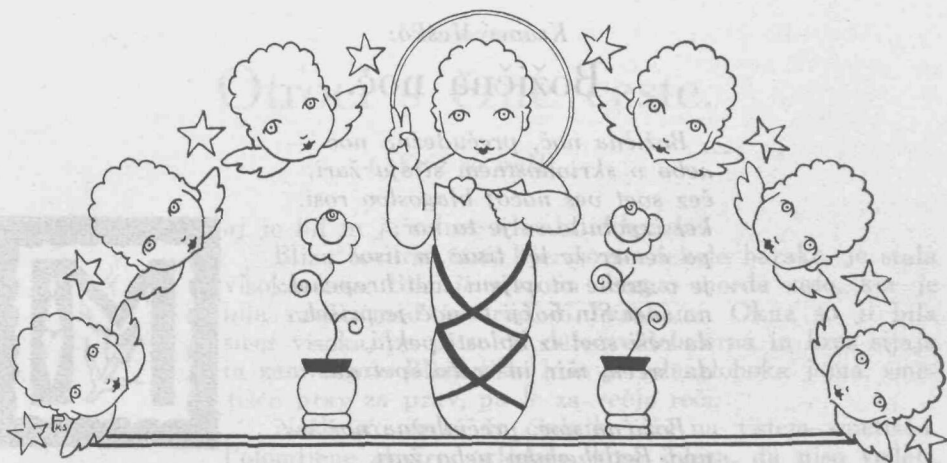
Uprava Vrtca (Ljubljana, Sv. Petra cesta 80) ima še nevezan Vrtec 1926/27, 1927/28, 1928/29, 1929/30 po Din 14, vezan Vrtec 1922, 1925/26, 1926/27, 1927/28, 1928/29, 1929/30 in vezan Angelček 1921, 1922, 1925, 1925/26, 1926/27, 1927/28, 1928/29 in 1929/30. — V Jugoslovanski knjigarni se dobe poleg navedenih še Vrtec (vezan) 1910, 1911, 1913—1917, 1921—1924; Angelček (vezan) 1895, 1906, 1908, 1912—1916, 1924.

Razpis nagrade. Kot nagrado za rešitev treh zagonetek v Vrtcu razpisujemo: primerno mladinsko knjigo, kot si jo rešilec sam izbere, ali vezan Vrtec in Angelček 1922, ali vezan Vrtec in Angelček 1925/26, ali molitvenik »Pri Jezusu« (z zlato obrezo). — Nagrado pa more dobiti le en rešilec, ki ga določi žreb.

Vrtec s prilogo Angelček (10 številki) stane za leto 1930/31 Din 22, Angelček sam Din 8.

Urednik in izdajatelj: Jožef Volc, stolni kanonik v Ljubljani, Pred škofijo št. 8. Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrtca in Angelčka« v Ljubljani, Pred škofijo št. 8. — Naročnino sprejema »Uprava Vrtca in Angelčka« (dr. Jožef Demšar) v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. — Čekovni račun uprave ima št. 10.470.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

1 9 3 0 / V R T E C / 1 9 3 1

Janko Samec:

Hoja v zimi.

*Sneg in sneg in sneg povesodi:
v tleh, na poti, vrhu vej...
O, kako lepó se hodi
po preprogi tej naprej!*

*Nihče te pri tem ne moti,
vetra šum ne petje ptic...
Greš naprej po beli poti,
kot srca te vodi klic!*

*Ne bojiš se mrzle zime,
če te včasih vščipne v nos.
Naj te zanj le krepko prime,
v brk zažvižgaš ji kot kos.*

*Če zazebe te v kolenih,
se spustiš bolj hitro v breg,
kot da zajcev se nobenih
ne bi zbal za bister tek.*

*Ko pa vsega je zadosti:
mraza, hoje in snegov,
pa odkuriš poln mladosti
jo veselo brž domov.*

Ksaver Meško:

Božična noč.

Božična noč, prečudežna noč —
nebo v skrivnostnem sijaju žari,
čez svet ves nocoj blagoslov rosi,
ker izpolnilo se je to noč,
po čemer že let tisoč in tisoč
je v grehe vtopljeni svet hrepenel:
na svet Sin božji to noč je prišel,
da reši svet iz oblasti peklá,
da srcem mir in srečo spet da.

Božična noč, prečudežna noč —
nad Betlehemom nebo žari,
pastirjev zbor ob čredah bedi,
kar jim oznani angel skrivnost:
»Rodil se vam je Zveličar nocoj.«
Pridruži krilatcev zbor mu pojó:
»V višavah slava Bogú naj bo,
ki Sina poslal je na grešno zemljó,
vsem dobrim na zemlji veselje in mir,
v nebesa jih vodil ta bo pastir.«

Ko vsa se potapljaš v božično sladkost,
o duša moja, ti še zapoj:
»Čast, slava bodi v višavah Bogú,
a meni daj Jezušček srečo miru!«

Venceslav:

Pastirček pri jaselcah.

»Jezušček moj,
jaz sem pastir
na sivi planini
vrh naših gorá.

Ovčko Belinko
sem zate izbral,
pa me je tujec
s planine pregnal.

Jezušček moj,
o vzdigni rokó,
da bom na planino
spet hodil lahkó.

Tisoč pastirjev
z naše planine
joka po svetu
brez domovine.«

Otroci s črne ceste.

4. Križ so našli.

aj je bil in je solnce klicalo iz barak.

Blizu tovarn, tam, kjer so se nehale barake, je stala visoka hiša. Bila je siva in temna, morda zato, ker je bila ravno med tovarno in barakami. Okna so ji bila sicer visoka, pa so se od daleč videla črna in brez sijaja in zamrežena. Blizu tiste hiše je bila globoka jama, smetišče prav za prav, pa le za večje reči.

Našli so otroci že čudnih reči na tistem smetišču. Polomljene okvire, ogledala, kose železa, da niso vedeli,

kam spadajo, še celo raztrgane knjige so ležale v tisti jami in nekoč so našli ondi tudi polomljen stol.

Tisti dan so spet hodili otroci tam okrog.

»Saj ni nič novega,« se je jezil Matevž.

»Kaj hoče biti!« je skomignil Tonček. »Čuvajte se, da se kdo ne zbode. Rjavi žebli so na tej deski.«

Oprezno so hodili otroci po deski in železju. Zvesto so gledali po kupu, da bi odkrili kaj zlatega, velikega. Pa ni bilo drugega ko rjavo železje.

»Nič ni pravega,« je dejal Matevž in se spravljaj iz jame.

»Kaj bi pa prav za prav rad?« je vprašal Tonček.

»Sam ne vem,« je razlagal Matevž in se razkoračil na robu jame.

»Nekaj bi rad, da bi bilo vsem všeč.«

»Polno možnjo denarja,« ga je prekinil nekdo izmed iščočih.

»To pojdi iskat na gosposko ulico,« ga je zavrnil Matevž, »tukaj ne boš nič našel.«

»Kaj bi pa rad?«

»Rad bi,« se je trudil Matevž, »rad bi kaj takega, da bi zaradi tistega šli vsi za menoj, da bi bilo vsem v veselje.«

»Kaj sanjaš?« je bil jezen Francek in lezel iz jame. »Samo: Rad bi, rad bi... Tudi jaz bi rad, pa če ni, ne moreš iz zemlje izkopati.«

Počasi so otroci zlezli iz jame in začeli odhajati.

»Kaj pa Jurij še brska?« je vprašal Tonček.

Ozrli so se v jamo. V kotu nekje je bil sklonjen Jurij nad železjem in vlekel nekaj iz kupa.

»Kaj pa ti, Jurij?« je kričal Matevž. »Pojdi hitro, mi gremo.«

»Nekaj sem našel, pa ne morem izvleči,« je sopihal Jurij.

»Kaj si našel?« so bili radovedni otroci. In tisti, ki so že odšli, so se vrnili.

»Gledat pojdite!« je sopesl Jurij v jami.

Vsi so se vsuli k njemu in ga obkolili.

»Kaj imaš?«

»Križ je tukaj spodaj. Železen križ!« je dejal Jurij zasopljen.

»Križ?« so se začudili.

»In kaj ti bo križ?« je dejal eden.

»Bog je na križu,« je povedal skrivnostno Jurij.

»Bog?« so pomislili otroci. »Potem ne smemo križa pustiti v smetišču.

Greh bi bil. Saj je tudi tisti greh naredil, ki ga je sem vrgel.«

»Potem moramo križ vzeti,« je odločil Matevž.

»Teško bo šlo. Treba odmetati te obroče in pločevino,« je razlagal Jurij.

»Dajmo!« je hitel Tonček. »Le, da se kdo ne obreže.«

»Dajmo!« so planili vsi.

Dvajset rok je vzdignilo železje in Jurij je izvlekel izpod njega križ. Pobožno ga je dvignil in otroci so s strahom pristopili.

Križ je bil star in črn. Kristus je bil nekdam zlat, zdaj pa že odrgnjen in zarjavel. Desnica mu je bila zlomljena in tudi na levici je manjkalo prstov. Pa otrok to ni motilo. S križa je gledalo samo eno: obraz bčžji. In tisti obraz je bil tako svečan in žalosten, da so otroci začeli govoriti tiho, šepetaje.

Pred njimi je rasel Bog, kakor so ga v šoli spoznali. Velik, silen Sodnik. Visoko na nebu biva in čuva zemljo. Za vsakega človeka, za vsako drevo in žival ve. Za vse poti ve in za vsa dela. Velik je, da sklone človek glavo in pade pred njim.

Tiho so stali otroci. Kristus na križu je bil žalosten in zdelo se je otrokom, da bi roke razpel in stopil s križa, če bi mogel.

»Kdo ga je vrgel v jamo?« je očital nekdo.

»Iz tovarne kdo,« so mislili nekateri.

»In roke so mu polomili!« je dejal Francek.

»Očistili ga bomo.«

Jurij je dvignil križ visoko in šli so z njim počasi iz jame. Kakor procesija so šli. Spredaj Jurij in za njim drugi. Blizu barak so se ustavili. Jurij je naslonil križ na steno.

»Kaj bomo z njim?«

»V cerkev ga nesimo!« je dejal najmlajši.

Zamišljeno so odkimali drugi. Cerkev je velika in gosposka. Polno slik in križev je že v njej, pa so vsi zlati in bleščeči kot samo božje solnce. In če bi še ta križ nesli tja, saj bi ga morebiti ne vzeli. Star je že in polomljen.

»Ne bomo ga v cerkev,« so dejali starejši.

»V barakah ga bomo pustili,« je dejal Matevž.

Ozrli so se po črni ulici. V nedosegljivo daljino so rasle barake z nizkimi in črnimi strehami. Vse je bilo kakor mrtvo. Samo na sredini, kakor otok v črni pustinji, je zelenel mlad kostanj.

»Na kostanj ga postavimo!« je bruhnil nekdo.

»Na kostanj?«

Oči so zastrmele v zelenju sredi barak. Veter je rahlo zamajal kostanjev vrh, kot da drevo pozdravlja Boga.

»Dobro, na kostanj!« je kot v sanjah pritrdil Jurij.

»Potem bomo pa tam molili,« je spregovoril najmlajši.

Otroci so najmlajšega pogledali, potem so se zamislili. Kakor varuh bo Kristus sredi barak. Na živem drevesu bo visel in vetrovi mu bodo peli. Solnce mu bo pošiljalo prvi in zadnji žarek. Ponoči bo zvezdam vladal in luni. Kdor bo šel mimo, se bo odkril. Dvakrat odkril. Enkrat Bogu, ki čuva barake, in drugič drevesu, ki je povišano, da nosi križ. Vse je usahnilo na črni cesti, samo to drevo ne. Že od davno mu je bilo namenjeno, da bo nosilo križ. In kadar bo v mestu v zvonikih zapelo večernico, bo v barakah utihnil prepir in kletev. Bog bo blizu. Zunaj na cesti Bog visi — bodo rekli ljudje in se bodo odkrili in molili. In počasi bo zginila kletev in prepira ne bo več.

»Zelenja bo treba okoli križa,« je vstal Francek iz zamišljenosti.

»Kje bi ga dobili?« so bili drugi v skrbeh.

»Vse pride,« je tolažil Jurij.

»Gremo naprej?«

»Pojdimo h kostanju!« je vzdignil Jurij križ.
Šli so ob gosposki ulici. Jurij je visoko nosil križ, drugi za njim so šli resno in slovesno. Emil in Albert sta stala pred trgovino. Ko sta zagledala barakarske, sta se začudena približala.

»Kakšen križ pa nesete?« je dejal Emil.

Jurij se je ustavil, spustil križ na tla in dejal:

»Našli smo ga.«

Rjav je in polomljen,« se je smejal Albert.

»Bog visi na njem!« je dejal mirno Tonček.

Emil in Albert sta gledala križ. Reven je bil kakor otroci okoli njega. V cerkvah so vse drugačni. Zlati so in veliki.

»Na kostanj ga obesimo in bo tam visel dan in noč,« je razlagal Jurij. Drugi so s kimanjem pritrdili.

»Kje ste ga našli?«

»Pri tovarni. V jami.«

»V smeteh!« se je namrdnil Albert.

»Med železjem je bil.«

»V smeteh,« je ponovil Albert. »Uh ste ga pa ukradli?«

»Pa naj bo v smeteh!« je bil hud Matevž. »Zato ni nič manj vreden.«

»Kako da ne? Če bi bil še kaj vreden, bi ga ne zavrgli.«

»Misliš?« je dejal Jurij.

»Seveda!« je pritrdil Albert.

»Saj ni tako!« je dejal Matevž. »Križ je dober in je še veliko vreden; le tisti ljudje niso, ki so ga poprej imeli. Če bi bili kaj vredni, bi ga ne bili vrgli v jamo.«

Otroci so umolkneli. Čez nekaj časa je dvignil Emil glavo in vprašal:

»Pa bodo pustili, da ga obesite na kostanj?«

»Kdo bi ne pustil?« so se čudili otroci.

»Tisti, ki je kostanj njegov. Škoda je morda drevesa.«

»Kostanj je naš. Nihče nima posebnih pravic do njega. In križ bo tudi za vse. Vsi ga bomo imeli,« je govoril Tonček.

»V cerkvi so lepši,« je rekel Albert čez nekaj časa.

»Zlati so. Pa je tudi cerkev lepa. Barake so pa črne, zato bo tudi križ črn in siromašen,« je mislil Jurij.

»Pojdimo!« se je zganil Matevž. »Obesiti ga moramo še do večera.«

»Do večera mora biti!« so pritrdjevali drugi in Jurij je vzdignil križ. Zavili so med barake.

Emil in Albert sta ostala na cesti. Ko so prišli barakarski že precej daleč, je zaprosil Emil:

»Ali smeva z vami?«

Otroci so se ustavili in nekateri so že hoteli zasmehljivo zaklicati, naj ostaneta kar na gosposki cesti, pa jih je prehitel Jurij. Visoko je dvignil križ in dejal močno:

»Kar pojdita! Nas bo več!«

Kot da se jima je odprla pot v raj, sta poskočila Emil in Albert čez cesto in se pridružila barakarskim.

Procesija je šla med barakami. Prvi Jurij z visoko dvignjenim črnim železnim križem, za njim drugi. Glave so povsili, kot bi molili. Na ustnih jim je bil nasmeh, kot da neso rešenje med barake. Emil in Albert sta šla poslednja in nič zlobe ni bilo več v njihovih srcih, in šla sta, kot da gresta domov.

Iz barak so prihajali ljudje in se čudili. Tuintam se je kdo zasmejal, pa je hipoma umolknil in se zresnil. Kdor je bil na cesti, se je tiho umaknil,

in starček, ki je v solncu pred barako štel dneve svoje zadnje pomladi, se je odkril in prekrizal — — —

Igrali so se otroci na pragu ali na cesti, pa ko so zagledali križ, so skočili kvišku, nevede spustili igrače iz rok in stopili k procesiji. Vrsta za križem je rasla in rasla. Vsi barakarski so šli za njo in med njimi tudi Emil in Albert.

Pri zadnji baraki, že blizu kostanja, sta se prepirala deček in deklica. S kratko palico je tepel deček deklico po hrbtu, glavi, povsod, da je glasno jokala. Ko je pa prišel mimo Jurij s križem, sta otroka obstala in zastrmela. Deklica je pozabila na solze, deček na sovražnosti: prijel je deklico mehko za roko in pridružila sta se.

Pred kostanjem, ki je šumel v vetru, so se ustavili. Jurij je naslonil križ na drevo in otroci so ga obstopili. Bilo jih je polno, kakor da jih je véliki zvon privabil. Pa ni bilo zvona in še zakričal ni nihče. Sam molčeči križ je klical.

»Kako ga obesimo?« je vprašal Tonček.

»Žeblje in kladivo prinesem,« je dejal Matevž in zginil.

Z drugega konca je prišel Miha, najstarejši izmed barakarskih. Leno je požvižgaval in se preril skozi gručo.

»Kaj pa imate?« je vprašal oblastno.

»Križ bomo obesili,« je povedal Jurij.

»Križ boste obesili?« se je zasmel Miha. »Kje so ga vam pa dali?«

»Našli smo ga,« so se branili otroci.

»Kje?«

»V jami pred tovarno.«

»V smeteh! In zdaj ga boste obesili na drevo? Pojdite no!«

In Miha se je zasukal in udaril z nogo po križu, da se je zrušil po tleh. Krik je zaoril med otroki.

»Ti!« je vzrasel Jurij in vzdignil težko roko. Obraz mu je zagorel v silni rdečici in oči so mu plamtele.

»Kaj hočeš?« je pobledelel Miha.

»Udaril te bom,« je povedal Jurij. »Jaz sem križ našel in sèm prinesel. In udaril te bom, če ga takoj ne pobereš!«

Roke so se dvignile na vseh straneh in zardeli obrazi so bili razsrjeni. Počasi se je sklonil Miha in pobral križ in ga naslonil na drevo. Nato se je obrnil. Otroci so se razmaknili in Miha je odšel s povešeno glavo po cesti. Za bližnjo barako se je ustavil in gledal, kako so otroci križ obesili na drevo.

Matevž se je vrnil z žebli in kladivom in v par minutah je bilo delo izvršeno. Križ je visel na drevesu trdno, otrokom se je zdel veličastnejši in svetejši.

»Dobro bo!« je bil zadovoljen Jurij.

Tudi drugi so bili zadovoljni. Le počasi so se poslovili od križa.

* * *

Ko je zazvonilo v mestu večernico, so prišli otroci z vseh strani. Zrušili so se pred križem na kolena. Matevž se je nerodno prekrizal in začel:

»Oče naš, kateri si v nebesih...«

Ko so prenehali, se je Jurij zagledal v križ in dejal:

»Še rož bi bilo treba...«

»Rož!« je zaskrbelo vse. »Kje bi jih dobili?«

»Jaz jih prinesem,« je planil Emil.

»Ti?« so se začudili barakarski.

Odhitel je in prinesel rož polno naročje — — —

Ko so se vračali v svoje domove, je bil že mrak. Pa kot bi od križa svetila luč čez vso cesto: smejali so se, peli in se držali za roke.

Križ pa je stal sredi barak na živem drevesu in veter je šepetal okoli njega in rože so dehtele, rože z gosposke ulice na barakarskem križu — — —

* * *

Od takrat je v barakah lepo.

Ni več prepira in tepeža in tudi na gosposki ulici je mir. Kadar se dva razljutita in hočeta zakričati, stopi med nju tretji:

»Bog je zunaj!«

Iz Slomškove šolske risanke.

Šestero slik.

Ob stointridesetem rojstnem dnevu

Antona Martina Slomška

26. novembra 1930.

I.

Moj dom in moja mati.

*V jasne Ponkve jasnem domu
tekli so mi prvi dnovi;
rekli so mu: dom na Slomu.
Blesketal je med lesovi —
med oblaki solnce žarko.
Oče moj so bili Marko.*

*Mati bili so Marija
iz rodovne veje Zorko.
Lep razgled se mi razvija,
kadar nanje mislim gorko.
Šest so mati v ranih letih
naučili črk me svetih.*

*Pet rdečih, eno belo:
Kristusovih ran petero
in Marijo: da gorelo
bi srce za dom in vero.
Toli vestne, toli verne
ni je šole več nikjer ne.*

*Kakor zvezdo na nebesu
zrl otrok sem mater milo;
kakor zenica v očesu
materi sem dete bilo.
Šumi, Drava; šumi, Sava:
Materini šoli slava!*

*Kakor skala v kamnolomu
težka skrb na dušo pade,
kadar pride proti domu
smrt in mater ti ukrade.
O moj dom in moja mati,
dva dragulja v zarji zlati!*

*V risanko sem vaju risal
in v srce sem vaju vpisal.*

Pravljica o radovednem angelčku.

Nekako takole pred božičem je bilo, ko so imeli v nebesih dosti dela. Doli na zemlji je umiralo veliko ljudi in sveti Peter je kar neprestano odpiral in zapiral nebeška vrata. Veliki angeli so morali tiste duše pripeljati pred Boga, ter so se tudi dovolj nahodili, a največ letanja so imeli mali angelčki v srajčkah, ki so morali pripravljati otrokom darove in drevesca. To vam je bilo, zlati moji, tekanja, letanja in zbiranja! Nekateri so morali spet trgati oblake, da bi padal na zemljo sneg, da bi bil bel božič.

Pri tem je bilo veliko smeha in veselja in vsi so videli radi, da je že prišel sveti večer.

Drevesca so stala pripravljena in so dišala po slaščicah in igličju in bilo jih je, otroci moji, toliko, kakor kadar pogledate skozi vaše okno noter tja, kjer se nebo dotika zemlje, pa še petkrat več.

In kakor hitro se je začelo mračiti, so pričeli angeli na zemlji raznašati drevesca. Letali so skozi okno v sobe, postavljali so jih na mizo ali na tla ter takoj spet v nebesa po nova. Vsi so bili vselej v hipu nazaj in sveti Peter jim je delal na vratih črtice, koliko drevesc je ta in ta angelček raznesel. Samo en angelček, majhen in polnoličen, v rumeni srajčki, se je vselej najbolj zakesnil in je imel najmanj črtic na vratih pri svetem Petru. Nekateri so se mu smejali, drugi so ga pomilovali, da je tako majčken in ima doslej tako slabe peroti.

Le ljubi Bog je dobro vedel, zakaj se angelček vselej zakesni in zato se je nanj zelo hudoval.

Angelček je bil namreč od sile radoveden, na zemlji mu je bilo to in to všeč in si je povsod vse ogledal in šele potlej je odletel za ostalimi. Ko je bilo več kakor polovica drevesc raznesenih, je poklical angelčka v rumeni srajčki k sebi in mu prav prijazno rekel, da se ne spodobi, da bi se tako majhen angelček dolgo zadrževal doli na zemlji, ogledoval pozemeljske reči, še zlasti ne danes, ko je toliko dela in bi moral gledati, da čim več drevesc raznese. Angelček se je lepo priklonil, poljubil Bogu roko in obljubil, da se ne bo nikdar več zakesnil. In je šel ter spet raznašal drevesca. Ali angelček je bil jako radoveden, in ko je priletel z drevescem dol, je takoj pozabil, kar je bil obljubil Bogu, pa je začel stikati po stanovanju. Našel je tam grlico, lepo čisto grlico, z očmi kakor korale, no saj jo vsi dobro poznate, in angelček jo je gledal ves zavzet. Dasi je imel v nebesih sila veliko igrač, grlice pa še ni videl, in ji je začel nagajati. Vtikal je prstke v kletko in kadar ga je s kljunom v prstek hlastnila, je imel s tem tako veselje, da se je na vso moč smejal.

Medtem pa je bilo že pozno in angeli so nosili iz nebes poslednja drevesca. Ko so bili vse raznesli in je sveti Peter zaprl vrata, angelčka pa od nikoder. Tedaj se je Bog Oče razjezil, pogledal dol, kaj tam angelček počne, pa ga je zagledal v sobi, ko je nagajal grlici in se smejal, kar se je mogel. In Oče nebeški se je razjezil nad neubogljivim angelčkom, pa mu je za kazen odvzel peroti, da bi moral ostati na zemlji, ko mu je bilo tam tako všeč.

Ko se je navsezadnje naveličal igrati s ptičem, se je sveti deček domislil, da mora leteti domov. Ko je uvidel, da je brez peroti, se je ustrašil in vteknil prstek v usta. Najprej je tekal po sobi in iskal, kod bi mogel iz hiše, potlej se je pa stisnil v kotek in plakal.

Ko sta prišla gospodar in gospodinja tiste hiše v sobo, da bi videla, kaj je Jezušček prinesel, sta našla v kotu majhnega dečka v rumeni srajčki pa bosega. Silno sta se čudila, odkod neki ta prelepi deček. Ker pa sta imela samo deklico in sta si vedno želela tudi dečka, sta pač mislila, da jima ga je sam Bog dal. Bila sta ga tako vesela, da sta ga precej začela pestovati, gospodinja ga je brž oblekla, ker je imel samo srajčko, a zunaj je bilo mraz.

To sta bila bogat kmet in kmetica, h katerima je angelček prišel. Kupila sta mu obleko in igrač, dajala mu jesti same dobre reči in tako se je angelčku na zemlji prav dobro godilo. Pa ko je bil tako pri hiši že tri dni in ni črhnil besedice, se jima je kaj čudno zdelo, da deček sicer prav čilo skače in papka, a glasu ne da iz sebe. Vse to se jima je zdelo veliko čudo. In zatorej je bila žena kajpada na vso moč vesela, da ima fantka z modrimi očmi in z zlatimi laski. Ves božji dan je mislila nanj in ga učila govoriti. Angelček je bil bistre glavice in čez pol leta je čisto dobro govoril. Medtem je zavladala zima. Angelček ni mogel iz hiše, ni prišel med ljudi, ampak je bil zmeraj v sobi. A toliko da je spomladi posijalo sonce, se je deček že igral na vrtu, skakal po dvorišču. Bil je večkrat tudi sam z družino doma, ko sta kmet in kmetica odšla na trg. Ko sta bila tako enkrat oba zgodaj odšla, je bil angelček doma in se je igral z deklico. Tedaj je prišla revna lačna ženica in prosila košček kruha. Angelček jo je peljal v sobo, in ker se je v njem oglasil odgojitelj božji, je dal revni toliko mesa in moke, kolikor ga je našel v shrambi. Izteknil je tudi kmetičine petice ter jih je podaril polno pest starki. Hitro se je razneslo po vasi, kako je mali zlatolasi deček darežljiv. Ko sta kmet in kmetica to zvedela, sta se jezila na fanta in ga za kazen pognala past gosi. Angelček je dobil zeleno palico in jato žlobudravih gosi, pa hajdi ž njimi na njive. Komaj so bili dobro iz vasi, pa so se gosi angelčku zasmilile, da morajo iti poleg njegove šibe. Zato jih je prepustil samim sebi ter prišel domov brez njih. In spet je bil ogenj v strehi! Kmetica je poslala družino, da so gosi segnali, angelček je pa moral trebiti grah v kuhinji. Trebil je in trebil, a tedaj je videl skozi okno ptiče, kako pobirajo med smetmi drob- tinice. Smilili so se mu, pa je začel metati ptičkom grah skozi okno z obema rokama.

In tako nista oče in mati vedela, kaj bi s tem otrokom. Nič več ni smel na dvorišče in vrt, samo v sobo so ga zapirali in včasi je v kuhinji oprezoval. A pri vsem tem je bil zdrav kakor riba, rdeč kakor roža, dasi je hodil malo na zrak in je jedel samo sadje in mleko. —

Spet drugič je v hlevu odvezal krave in konje, le pomislite ljubi moji, koliko je bilo tedaj krika in vika. Bil je skočan in uren kakor veverica, vse je oblezel, vse preplezal, in če je kdaj odkod padel, se ni mrvice udaril, in če je bil trohico tepen, ga ni sploh nič bolelo — kajpada, ker je bil angelček. In tako so imeli ž njim doma velik križ.

Neki dan je šel kmet lovit ribe. Vzel je s seboj voziček in mrežo. Angelček ga je prosil in prosil, naj bi ga vzel s seboj, češ da še ni videl, kako se lovijo ribe. Kmet je imel fantka rad, ga je vzel s seboj pa so šli. Ko so prišli k ribniku, je hlapec vrgel mrežo, kmet je pa držal trnek. Nalovili so rib — poln voziček in so se mislili vrniti domov. Angelčka je zagrcilo v grlu, da morajo tiste ribe tako umreti, in ko sta se kmet in hlapec spet mudila z mrežo — smuk na voziček pa je začel metati ribe v vodo dokler ni vseh pometal.

In angelček je bil iznova kaznovan. Doma so ga spet zaprli in spet ni smel nikamor. In to je šlo tako naprej. Ko je bil pri sosedovih v vasi, je odprl gajbico ter ptička izpustil. Iz shrambe je odnesel jajca in jih

vrnil kokošim. Miške je izpuščal iz pasti. Ko je neki dan videl kmetico, ki je klala kokoš, je jokal, da nikoli tega.

Angelček se je spominjal, kako je pač v nebesih lepo in dobro, pa je molil zvečer, molil zjutraj, da bi ga Oče nebeški k sebi vzel. Pa ker je bil angelček, ni mogel umreti, a peroti mu je Bog odvezel, ker ni tistikrat ubogal. Kmet in kmetica sta se čudila, zakaj njiju fantek zdaj tolikrat plaka, a tega ni nihče vedel kakor on sam in Bog.

In ta se ga je neki dan usmilil.

Ko se je spet bližal božič in je angelček izpustil iz svinjaka debelega prasca, ker je vedel, da ga bodo zaklali in je potlej jokal, ker so ga zaprli, je videl Bog, da angelček ni za med ljudi. Poslal je angele ponj, ki so mu pripeli nove peroti in frrr ž njimi v nebesa! Tam mu je Bog vse odpustil, ker je vedel, da je tisto leto angelček na zemlji dosti skusil. Odkazal mu je drugačno delo kakor prenašanje smrečic in darov na zemljo, da bi ga iznova ne zapeljala tista njegova radovednost. Ker pa je Bog tako dober, je sprevidel, da je angelček kmetici in kmetu veliko škode napravil, zato jima je vse to povrnil. Ko sta se zjutraj zbudila, sta jokala, ker nista našla angelčka nikoli nikjer, a imela sta ga vendar tako rada. Zato pa jima je poslal Bog drugega otroka, pravega sinčka, ki je imel tudi zlate laske in modre oči, samo da ni imel angelskega srca kakor oni prvi.

Odslej je angelček živel v nebesih in je rad ubogal na besedo in migljaj. Bil je vesel, da je spet med svojimi in to je číslal. —

Pa vendar mu ni bilo tisto leto doli na zemlji v samo škodo.

Kadar je zvečer kaj utegnil in z njim vred tudi drugi, je sedel na sredo, položil ročice na kolena in pripovedoval.

In kadar je bil posebno dobre volje in je Bog dovolil, je učil majhne angelčke v nebesih govoriti slovenski.

D. D.

Božič v gozdu.

Sivega neba so padale snežinke. Pa je stekel zajec čez polje. Poiskal si je zavetja pod jelko.

»Tako!« je zagodrnjal in pogledal v tiho, belo pokrajino. Vendar enkrat mirna urica brez skrbi.

»Potem ti je pa dobro,« zakliče nekdo v vejah nad njim.

»Oho, kdo pa se oglašá, kdo pa si?« vpraša zajec.

»Jaz sem ptič krivokljun, ali me ne poznaš?«

»No, vsekako nisi moj sovražnik, in vedno je dobro imeti kaj družbe,« odgovori zajec.

»Bodi brez skrbi, ljubi zajec, jaz pobiram samo žuške in obiram jelkine češarke, tebe pa pustim v miru. Toda povej mi, zakaj si pa tako vesel in brezskrben?«

»Brezskrben? Saj je vendar samo ena noč v letu, ko sem varen pred psi in puškami, in to je uprav danes, ko obhajajo ljudje božič.«

»Pa kaj je to, božič?«

»Ljubi krivokljun, to moraš pa lovca ali gozdarja vprašati. Jaz vem le to, da je takrat mir na zemlji in da smo živali varne pred ljudmi. Drugače je ta čas za nas zajce prav nevaren. Mnogi izmed nas morajo v smrt. Jaz sem imel zaenkrat še srečo.«

»Tudi meni se je zadnji čas zelo slabo godilo,« potoži na to krivokljun. »Pomislil, včeraj so prišli ljudje semkaj v gozd in so podrli naokrog vse jelke, samo to drevo so pustili. Ah, kaj bi bilo iz mojih jajčec, ko bi bili tudi to posekali!«

»Čuj me, ptiček krivokljunček, zakaj pa imaš zdaj jajčeca v gnezdu, ko je vendar tako mrzav in se dobi tako malo hrane?«

»Je pač stara navada taka, ljubi zajček, in je ne morem predrugačiti. Krivokljun leže jajčeca o božiču.«

»Tako, tako,« zamrmra zajec spodaj v listju, »potem te ne maram motiti. Toda to naj ti le povem: jaz pa gojim svoj zarod rajši takrat, ko je zelje še nežno in je zemlja gorka. Seveda, ti boš že vedel, kako spraviš pokonci svoj zarod. Torej vesele praznike! Mogoče boš imel jutri že mladiče v gnezdu.«

Tako sta se pomenkovala zajec in krivokljun in nista videla ne lisice ne kune in tudi ne divjega lovca s puško. Saj je bila sveta noč in noben strel ni počil in v vasi doli je vabilo k polnočnici.

(Schutzengel 1929.)

Od Pliberka do Brda.

5. Od Celovca do Beljaka.

Zapustimo Celovec in se peljimo dalje proti Beljaku.

Vozimo se ob severnem bregu Vrbskega ali Celovškega jezera. Prva postaja ob jezeru je: Celovec-jezero. Do tu sèm vozi tudi električna železnica. Na obrežju stoji več restavracij in dolga vrsta kabin za kopanje. Ob lepih poletnih popoldnevih se vozi sèm z električno železnico ali z avtomobili ali na kolesih ali prihaja peš velika množica prebivalcev Celovca in se koplje v Vrbskem jezeru. Pozimi pa se hodijo drsat na led.

Na nadaljnji poti proti Beljaku se vozimo mimo svetovno znanih letovišč: Kriva Vrba, Poreče, Vrba. Potapljaajoči se slovanski svet! Domačini še znajo slovenski, a govore rajši nemški, sramujejo se slovenske govorce. »Deutsch ist nobel, windisch ist schiech.« (nemški je imenitno, slovenski je grdo), tako so jih učili v šoli. Imenitna gospoda, ki prihaja sèm na letovišče, je po večini nemška, in vse oblasti, deželne in državne, so nemške.

Severno od Vrbskega jezera leže župnije: Čajnče, Breza, Poreče, Dholica, Dvor, Kostanje. Zlasti v prvih treh župnijah hitro propadata slovenska zavodnost in slovenska govornica. In vendar je to še slovenska zemlja. A kako dolgo še? Kmalu se bo reklo:

Naš bil nekdam je ves ta raj,
očetom našim domovina;
tuj narod tod se širi zdaj,
naš raj je tujcev zdaj lastnina.

Prelepo Vrbsko jezero! Eden izmed najlepših koščkov slovenske zemlje! Tujci vedo ceniti lepoto tega kraja in prihajajo vsako leto sèm v ogromnih trumah. A nas navdaja tiha bol, ko se spominjamo te prirodne lepote. Že pesnik Medved je pel o Vrbskem jezeru:

Jezero Vrbsko, kras Korotana,
biser prirodne lepote znaj,
da krvavi mi, da peče me rana,
kadar se nate spominjam sedaj.

Zračna črta med Celovcem in Beljakom znaša 54 km. Od tega odpade polovica, 17 km, na jezero. Alešovec, ki ga mnogi poznate iz knjige: Kako sem se jaz likal — je bil ves zadivljen, ko je kot dijak prvič videl Vrbsko jezero. Zapisal je: »Zagledal sem velikansko vodo, imenovano Vrbsko jezero. To se je v neizmerni širjavi in dolgosti razprostiralo pred mojimi očmi. Kaj sta Bohinjsko in Blejsko jezero proti temu! Kakor Gameljšica proti Savi!«

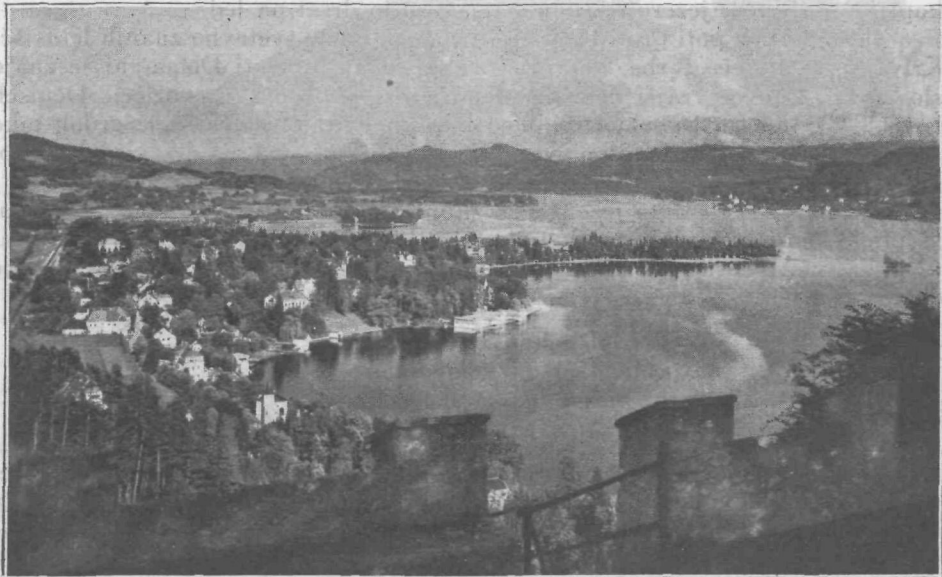
Kako je nastalo to jezero? V davno minuli dobi je vladala v naših krajih in po celi Evropi tako zvana ledena doba. Tedaj je bilo vse pokrito s snegom in ledom. Bil je samo en letni čas: zima. Sneg in led se nista umaknila celo leto. Mogočne, do 1000 m visoke ledene reke (ledeniki) so se pomikale z visokih gorá v doline, do 1000 m visoke gore so se komaj malo ali pa sploh nič videle iz ledenika.

Po dolini reke Drave se je pomikal ogromen ledenik (t. zv. dravski ledenik), ki je bil pri Beljaku 1000 m visok, pri Celovcu 600 m. Sv. Urh, gora severno od Celovca, na zapadni strani Gosposvetskega polja, severni mejnik

slovenske zemlje, visok 1015 m, je bil popolnoma zakopan v ta led in sneg. Sv. Helena — drugi mejnik slovenske zemlje na severu, stoječ vzhodno od Gosposvetskega polja, visok 1058 m, — je komaj malo gledala iz ogromnega ledenika. Ti ledeniki, ki so se premaknili vsako leto povprečno za 100 m naprej, so s svojo ogromno težo izorali globoke brazde, vdrtine, koder so se pomikali. Ko so spet zapihali toplejši vetrovi in so se ledeniki stajali, so se te vdrtine (kotline) napolnile z jezeri. Tako je nastalo tudi Vrbsko jezero.

Pripovedka pa pripoveduje drugače:

Ondi, kjer valoví zdaj Vrbsko jezero, je stalo nekdam krasno in mogočno mesto. Meščani pa so vsled bogastva postali prevzetni, pozabili so na Boga in se niso več brigali zanj in za njegove zapovedi.

Letovišče Poreče ob Vrbskem jezeru.

Bilo je nekoč na sveti večer. Že so zvonovi vabili k polnočnici, a meščani bogomrzkega mesta niso mislili na polnočnico, marveč so se zbrali na ples in pojedino. Pa stopi med nje star in suh možiček in jim reče: »Kaj počenjate na sveti božični večer? Vrnite se domov, preden mine ura pokore in preden vas zasači pravična kazen.« A le smeh in posmeh je bil odgovor plesalcev na starčkove besede. Malo pred polnočjo je vstopil starček vdručič. Zdaj je nosil pod pazduho sodček. Spet je opomnil plesalce. »Če me ne ubogate,« je rekel, bom odprl pipo tega sodčka in potem za vas ne bo več rešitve.« A nihče se ni zmenil za svarilca. Še bolj strastno so se zavrtle dvojice. Tedaj je udarila ura polnoči.

Starček je odprl pipo in kot hudournik je privrela voda iz sodčka. Zagrmelo je in zabučalo, prihrul je silen vihar, nastala je strašna nevihta in lilo je kot iz škafa. Zdaj so se pač plesalci kesali, obupno so klicali pomoči in rešitve, a bilo je prepozno. Vse je pokrila voda in vse mesto z brezbožnimi prebivalci vred se je pogreznilo v valove. Voda pa ni odtekla, marveč je ostalo jezero do današnjega dne.

(Nadaljevanje).

Modrost v pregovorih domačih in tujih

Pomagati, pomoč.

Lahko mu je pomagati, kdor si pusti pomagati.

Vsak naj si pomaga, kakor si zna.

Kdor hoče vsem pomagati, nikomur ne pomore.

Kdor sebi ne pomaga, tudi drugim ne bo. Kdor noče sebi pomagati, mu vsi svetniki ne pomorejo.

Pomagaj si sam in Bog ti pomore.

Kdor naglo pomaga, veliko pomore.

Kdor rad pomaga, Bogu posoja.

Kdor rad pomaga, se mu rado pomaga.

Kdor rad pomaga, se ne da prositi.

Kdor noče pomagati, kmalu dobi izgovor.

Nič ne pomaga starost zoper norost.

Nič ne pomaga psu, če se z verige trga.

Nič ne pomaga golobnjak zapirati, dokler so golobje zunaj.

Nič ne pomagati pihati v mrzlo peč.

Kaj pomaga cesta, če ni hiš ob nji?

Kaj pomaga učen biti, če nihče ne ve za to.

Ni ga, ki bi drugih pomoči ne rabil.

Vinar pomoči je več vreden ko sto dinarjev pomilovanja.

Pomoč je dobra, odkoder pride.

Prava pomoč nič ne vprašuje.

Mala pomoč je tudi pomoč.

Kjer neha človeška pomoč, se prične božja.

Pomoč je povsod dobra, razen pri skledi.

Reki:

Bog pomagaj!
Kaj mi to pomaga?
Pomagaj vam Bog!
Na pomoč!

Drobiž.

To in ono iz polarnih krajev

(Sporoča češki Robinzon, ki je preživel več let v polarnih krajih.)

Prvi sneg je polarnim lovcem zelo dobrodošel, vendar pa ne vedno in povsod. Komaj se malo uleže, zmrzne in tvori nad večnim ledom, ki pokriva morske globine, tako gladko skorjo, da je

težko in nevarno hoditi po njem. Ta skorja se pod nogami rada lomi in poka in to pokanje se razlega na vse strani. V takih slučajih lovci niso zadovoljni s prvim snegom, ker poka in hrusta pod nogami tako, da se vsa divjačina razbeži. Često se pa tudi pripeti, da lovec zasledi in ubije medveda baš zato, ker se zamrzle snežene plasti pod medvedjimi tacami lomijo. V decembru pritisne v polarnih krajih neznosna zima. Človek, ki je zagledal luč sveta v civiliziranih krajih, ne more zatrepi v sebi spomina na dom, na otroška leta in na božične praznike.

Za božične praznike sem si pripravil skromno pojedino iz medvedjega in ribjega mesa. Mesnih jedi sem si nakuhal kar za tri tedne. K sreči sem imel nekaj papirnatih krožnikov, ki sem jih kupil jeseni na neki ribiški ladji. Na te krožnike sem položil v papir zavito kuhano meso in ga shranil na varnem kraju v snegu. Po povratku z lova mi je bilo treba položiti to konservirano meso samo v vrelo vodo in obed je bil takoj pri rokah. Na ta način skuhamo in shranjeno meso se drži v snegu več mesecev. O božičnih praznikih sem si privoščil tudi čaja, ki ga sicer nisem pil, ker je čaj v polarnih krajih delikatesa. Prižgal sem na sveči večer tudi svečo, in to je bilo vse, kar so mi nudili božični prazniki. Kot nekako nadomestilo kolačev in potic se pojavi v decembru polnočni sijaj, ki traja nekaj ur, potem pa spet zgine. Na svetlomodrem nebosklomu se pojavijo tudi zvezde. Naenkrat začno pokati ledene plasti, kar je znak, da se bližajo polarni viharji.

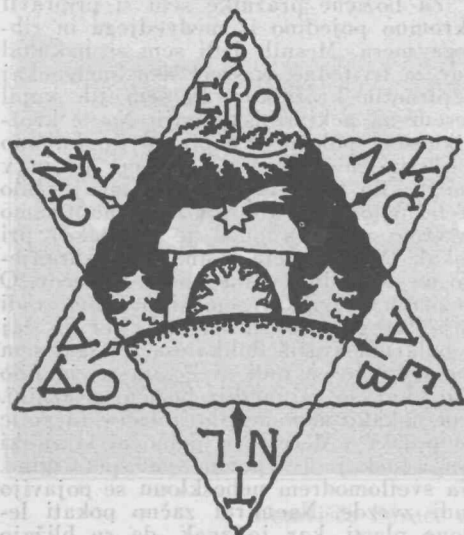
Včasih nastanejo polarni viharji že pred božičnimi prazniki, običajno pa šele nekaj dni po praznikih. Ko zaplešejo strahoviti snežni meteži, se človeku zdi, da se bliža sodni dan. Polarni vihar je tako močan, da premika in lomi ogromne ledene gore, često pa tudi skale. V južnih pokrajinah odnaša ogromne količine peska, ki ga dviga v zrak in raztresa kakor moko na vse strani. Gorje človeku, ki ga zasači polarni vihar pod milim nebom! Pesek mu zamaši oči, ušesa in usta tako, da ne uide smrti, ako po naključju ni v bližini kakega zavetišča. Nobeno živo bitje se na prostem ne more ubraniti strahovitemu viharju. Sredi januarja doseže polarni vihar svoj vrhunec in spremeni splošno temo v sodni dan. Debela ledena skorja na morju se lomi, ledene gore se vale sem in tja kakor igračke, vihar orje v ledu globoke brazde

in vsa pokrajina drhti v pričakovanju strašne katastrofe. Toda že čez nekaj ur začne vihar pojemati in končno se narava toliko pomiri, da si upajo živa bitja spet iz svojih skrivališč. Polarni vihar utihne popolnoma šele sredi februarja. Preden utihne, ugasne tudi marsikatero življenje ubogih Eskimov, ki umirajo lakote, ako si niso pravočasno preskrbeli večje za-
loge živil.

(Konec.)

Uganke, skrivalice in drugo.

Zvezda.
(D. D.)

Kaj ti povedo črke v teh trikotih?

Črkovna skrivalnica.

(D. D.)

S B E B B O
C R V I I O
- . . -
- . . -
- . . -
- . . -
- . . -
- . . -
- . . -
- . . -
- . . -

kov na
tekočina
žensko ime
pomlad
vas nad Škofjo Loko
vihar
podzemski hodnik
letni čas
predlog

a a a b b c č e e e e e e i i j k k l l l
m n n n n o o o o o o p r r r r r s s s
t v v

Iz navednih črk sestavite gorenje pome-
ne. S pikami označene črke dajo nav-
zdol brane urednikovo voščilo.

Dopolnilna uganka.

(D. D.)

I.
es
im
ga
oč
ar
ma
eč
ak
do
iv
ta
ov
va
il

II.

Dopolnite gorenje zloge s črkami. Od I.—II. dobite ime in priimek slovenskega pesnika.

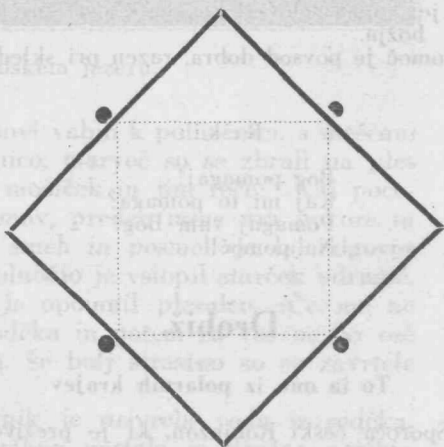
Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista — v prihodnji številki. Ljubljanski rešilci lahko oddajo svoje rešitve Pred školijo št. 8 (veža) v nabiralnik uredništva Vrta.

Rešitve v 4. številki:

Naloge z užigalicami.

VIII
VIII
VIII
VIII

Vrt.

Ornament.

Začneš pri številki 1 in nadaljuješ pri 2 itd. ter vzameš pri vsaki zapored eno črko pa dobiš: »Kakor se posojuje, tako se po-
vračuje.«

NAŠI RAZGOVORI

Dragotin Voglov:
Naš Vrtec.

Vrtec najlepši je naše srce,
rožice v njem pa so čednosti te,
ki vedno naj v našem srcu cveto:
pridnost, nedolžnost, ljubezen.

Pridni kot mravlja, nikoli brez dela,
čisti kot lilija v srcu je bela,
ljubezen do Jezuščka in do ljudi
naj v naših srcih gori.

Te rožice v naših srcih gojimo,
da z njimi Jezuščka razveselimo,
ki v jaselcah, s slamo odet,
v božični noči pride k nam na svet.

Andrej Vidic:
Zima.

Zima, zima potepena,
mrzla si
in vsa ledena.
Solnce nič več ne žari
in ptičice prezebajo.
Zima, zima potepena,
huda si,
pa nič za to,
saj zopet pomlad prišla bo.
Ko starka zima bo odšla
spet ljuba vigred bo prišla,
spomladi vse se veseli,
ker se narava prebudi.

Danica:
Umirajočemu detetu.

Cvetka zvenela
v solnčni mladosti,
zdaj od življenja
zlate prostosti
jemlje slovo.

V cvetju mladostnem,
svetli se sreči,
vsemu veselju
moraš odreči,
dete ljubo!

Daleč, že daleč
misli so tvoje,
angelcev družba
tebi že poje,
se ti smeji.

Skoraj odpluješ
v nebne višave,
krona nebeške
sprejme te slave,
v solncu žari.

Dragotin K.: »Zatožil te bom« mi ugaja manj kot pa pesemca, ki jo gori prinašamo. Konec te zgodbe pa vseeno postavimo semkaj: »Bratci, sestrice! Ali ne sedi v šoli poleg vas součenec, součenka, ki nima s seboj malice kot vi? Dajte takemu del svoje južine, pa vam bo ostalo veliko bolj teknilo. Poskusite!«

Radenčič Ignac: Zares si »kampelj«, pošlješ nam dve pesemci in prisiš, da bi jih natisnili ob prvi priliki. Ena se začne: »Po jezeru bliz' Triglava čolnič plava sem ter tje« itd. Druga pa tako: »Otok bleški, kinč nebeški kranjske zemlje ti...« Hentaj, Nace, tako pa ne! Mi ti lahko natisnemo le pesmi, ki si jih sam zložil. Teh pa nisi ti zložil. Zakaj ne? Ker jih je gotovo že pela tvoja babica, ko je hodila še v šolo, ti Nace Prepisavček!

Danica: Bridka je smrt malih! Težak pogled na voščene obrazke, obsenčene od cvetnih vencev. Kako sta skrbela mati in oče: Kaj bo iz njega, kadar bo velik... In zdaj je hiša prazna, zadnji zvezek leži odprt na mizi, igrače v kotu, a hiša, hiša je prazna. Le križ nam sveti govori...

Ljubomir Posavski: Kako si majhen ribe lovil, nam popisuješ. Ljudje so se smejali ribnici, ki si jo sam napravil. To se ti je zdelo razžalivo in si zlomil ribnico, jo vrgel v vodo in trdno sklenil: ribič nikoli več! — Lej, pa ni prav tako. Na ljudsko grajo in hvalo ni dati vsega. To je že Pavliha spoznal, ko je jahal z očetom na oslu.

Vasovalec.